

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของการวิจัย.....	1
คำถามการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ.....	16
แนวคิดการสูงอายุอย่างมีคุณภาพ.....	16
แนวคิดชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ.....	19
แนวคิดสุขภาพผู้สูงอายุ.....	22
แนวคิดการศึกษาแบบสหวิทยาการ.....	25
แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน.....	25
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	29
แนวทางการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม.....	33
แนวคิดการวางแผนกลยุทธ์.....	36
แนวทางการคิดเชิงระบบ.....	38
แนวคิดการวิจัยแบบผสมผสาน.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
งานวิจัยต่างประเทศ.....	42
งานวิจัยในประเทศ.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
ภูมิสังคมของพื้นที่กรณีศึกษา.....	67
ความคิดเห็นของกลุ่มผู้สูงอายุต่อลักษณะชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุระดับพื้นที่.....	70
การสัมภาษณ์เชิงปริมาณของกลุ่มผู้สูงอายุ.....	70
การสัมภาษณ์เชิงคุณภาพของกลุ่มผู้สูงอายุ.....	86
องค์ความรู้ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเชิงบูรณาการ.....	98
การระดมสมองจากเวทีชุมชน.....	123
การวิเคราะห์กลยุทธ์การพัฒนาชุมชน.....	125
การจัดลำดับความสำคัญของ โครงการพัฒนาชุมชน.....	139
การประเมินผลสัมฤทธิ์เชิงระบบของ โครงการ.....	140
ความเป็นไปได้ทางเศรษฐศาสตร์ในการลงทุน โครงการเพื่อสังคมสูงอายุ.....	154
การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางสุขภาพ.....	154
การประมาณการลงทุนใน โครงการ.....	164
ความเป็นไปได้ของ โครงการในการดำเนินการจริง.....	167
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	171
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	172
ภาพรวมวิธีดำเนินการวิจัย.....	172
สรุปผลการวิจัย.....	174
สภาพการณ์ปัจจุบันของระบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุในพื้นที่ศึกษา.....	174
องค์ความรู้เชิงสหวิทยาการและสังเคราะห์ระบบการดูแลสุขภาพชุมชน	
โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง.....	179
แนวทางขับเคลื่อนระบบการดูแลสุขภาพชุมชน จากบริบทขององค์กร	
ภาคชุมชนและภาครัฐที่เกี่ยวข้อง.....	188

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
การประเมินผลก่อนการดำเนินการของโครงการด้านสุขภาพผู้สูงอายุ ที่มีนัยสำคัญในชุมชนกรณีศึกษา.....	191
ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนกลไกระบบการดูแลสุขภาพ ชุมชน.....	195
อภิปรายผล.....	198
ข้อเสนอแนะ.....	206
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนา.....	207
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในกรณีศึกษา.....	213
ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป.....	217
บรรณานุกรม.....	222
ภาคผนวก.....	228
ภาคผนวก ก ข้อมูลของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	229
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์.....	235
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์.....	242
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์.....	254
ภาคผนวก จ ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้รับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก.....	255
ภาคผนวก ฉ แบบสังเกต.....	257
ภาคผนวก ช หนังสือรับรองผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	258
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	259

สารบัญญัตินี้

ตาราง	หน้า	
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิโดยคิดสัดส่วนจากประชากร	57
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการเก็บข้อมูลจริง.....	57
3	ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์.....	70
4	ลักษณะชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุในพื้นที่ศึกษาเทียบกับแนวคิดสากล (AFC/WHO)ในภาพรวมแต่ละประเด็น.....	72
5	ลักษณะชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุระดับพื้นที่จำแนกตามรายชื่อ ในประเด็นที่ 1 การมีพื้นที่ชุมชนสำหรับผู้สูงอายุใช้ประโยชน์ร่วมกัน.....	73
6	ลักษณะชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุระดับพื้นที่จำแนกตามรายชื่อ ในประเด็นที่ 2 การมีระบบคมนาคมและยานพาหนะที่สนับสนุนผู้สูงอายุ.....	74
7	ลักษณะชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุระดับพื้นที่จำแนกตามรายชื่อ ในประเด็นที่ 3 การมีบ้านที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้ในสภาพที่เหมาะสม.....	76
8	ลักษณะชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุระดับพื้นที่จำแนกตามรายชื่อ ในประเด็นที่ 4 การมีกิจกรรมสังคมและระบบที่สนับสนุนผู้สูงอายุ.....	77
9	ลักษณะชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุระดับพื้นที่จำแนกตามรายชื่อ ในประเด็นที่ 5 การได้รับการเคารพยกย่องและการยอมรับในสังคม.....	79
10	ลักษณะชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุระดับพื้นที่จำแนกตามรายชื่อ ในประเด็นที่ 6 การมีส่วนร่วมในโอกาสการทำงานและจิตอาสา.....	80
11	ลักษณะชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุระดับพื้นที่จำแนกตามรายชื่อ ในประเด็นที่ 7 การสื่อสารและให้ข้อมูลที่ได้ผลแก่ผู้สูงอายุ.....	81
12	ลักษณะชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุระดับพื้นที่จำแนกตามรายชื่อ ในประเด็นที่ 8 การสนับสนุนและให้บริการสุขภาพจากชุมชน.....	83
13	ลักษณะย่อยชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุระดับพื้นที่เพิ่มเติม.....	97
14	สถานที่ วันเวลา การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ.....	99
15	มติสหวิทยาการจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	116
16	สรุปประเด็นการส่งเสริมชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (AFC) จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ.....	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17	วัตถุประสงค์การจัดเวทีชุมชน..... 123
18	ผลการจัดลำดับประเด็น AFC/WHO จากการระดมสมองในเวทีชุมชนครั้งที่ 1.... 124
19	ผลการให้ระดับความสำคัญปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาชุมชน จากการระดมสมองในเวทีชุมชนครั้งที่ 1..... 126
20	สรุปความสัมพันธ์ของมิติ AFC กับลำดับความสำคัญปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา (SWOT) 128
21	ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์การพัฒนาชุมชนจากการระดมสมอง ในเวทีชุมชนครั้งที่ 1..... 130
22	ความสอดคล้องของโครงการกับแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง..... 137
23	ผลการจัดลำดับความสำคัญของโครงการพัฒนาชุมชนจากการระดมสมอง ในเวทีชุมชนครั้งที่ 2..... 139
24	ผลสัมฤทธิ์เชิงระบบของโครงการ..... 141
25	ความสอดคล้องของโครงการกับ SDGs/UN และ AFC/WHO 146
26	ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของประเทศไทย ใน พ.ศ. 2558..... 156
27	ค่าใช้จ่ายรายหัวในการรักษาพยาบาลของประเทศไทย ใน พ.ศ. 2558..... 157
28	ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของชุมชนบางกะจะ..... 159
29	ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis) ค่าใช้จ่ายทางสุขภาพ ของชุมชนบางกะจะ..... 162
30	มูลค่าคิดลด (Discounted value) ค่าใช้จ่ายทางสุขภาพ (Benefit : B) ของชุมชนบางกะจะ..... 163
31	มูลค่าคิดลด (Discounted value) ต้นทุนในการดำเนินงานโครงการ (Cost : C).... 166
32	ประโยชน์ที่ได้รับกับการลงทุนในการดำเนินโครงการ..... 168
33	สรุปประเด็นของชุมชนที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุเรียงตามลำดับความคิดเห็นของ สมาชิกชุมชน..... 178
34	หุ้นส่วนการพัฒนาชุมชนผู้สูงอายุและบทบาทหน้าที่หลัก..... 187
35	ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนกลไกระบบการดูแลสุขภาพชุมชน.. 197

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมกับสังคมสูงอายุ กรณีศึกษา ชุมชนบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี.....	14
2 สรุปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	32
3 แผนที่แสดงชุมชนบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี.....	55
4 ไยแมงมุมแห่งความสมดุล (Balanced Cobweb) ของลักษณะชุมชนที่เป็นมิตรกับ ผู้สูงอายุ.....	85
5 ความสอดคล้องของ โครงการกับ SDGs/UN และ AFC/WHO	147
6 ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านผู้สูงอายุกับ โครงการในชุมชนกรณีศึกษา	153
7 แนวทางการขับเคลื่อนระบบการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมกับสังคมสูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี.....	190
8 ผลสัมฤทธิ์ 3 ระดับ จากการขับเคลื่อนระบบการดูแลสุขภาพที่เหมาะสม กับสังคมสูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบางกะจะ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี.....	193